

αγορά | Διεθνές εμπόριο

Μικρή μεταβολή προβλέπεται να παρουσιάσει η παγκόσμια παραγωγή πορτοκαλιών την τρέχουσα εμπορική περίοδο, ενώ στασιμότητα αναμένεται στην κατανάλωση. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία USDA, 27/1/2022), η παγκόσμια παραγωγή πορτοκαλιών προβλέπεται την περίοδο 2021/2022 να ανέλθει σε 48,84 εκατ. τόνους, μέγεθος ελαφρά αυξημένο ως προς την προηγούμενη σεζόν (+2,9%).

Στασιμότητα παρουσιάζει η παγκόσμια κατανάλωση πορτοκαλιών

του Γιάννη Τσιφούρου

Η αύξηση αυτή προέρχεται κυρίως από τη Βραζιλία, που εξακολουθεί να ηγείται της παγκόσμιας παραγωγής με όγκο 16,5 εκατ. τόνων (+12%). Αντίθετα, πτώση αναμένεται στην παραγωγή πορτοκαλιών της ΕΕ (-6%), ενώ σημαντική μείωση εκτιμάται στην Αίγυπτο, στις ΗΠΑ και στο Μεξικό. Από την άλλη πλευρά, η παγκόσμια κατανάλωση προβλέπεται να κυμανθεί σε 30,26 εκατ. τόνους, μέγεθος σχεδόν παρόμοιο με εκείνο της προηγούμενης περιόδου, παρουσιάζοντας μικρή αρνητική μεταβολή στην ΕΕ (-2,3%) και μεγαλύτερη στην Αίγυπτο και στις ΗΠΑ (βλ. πίνακα 1).

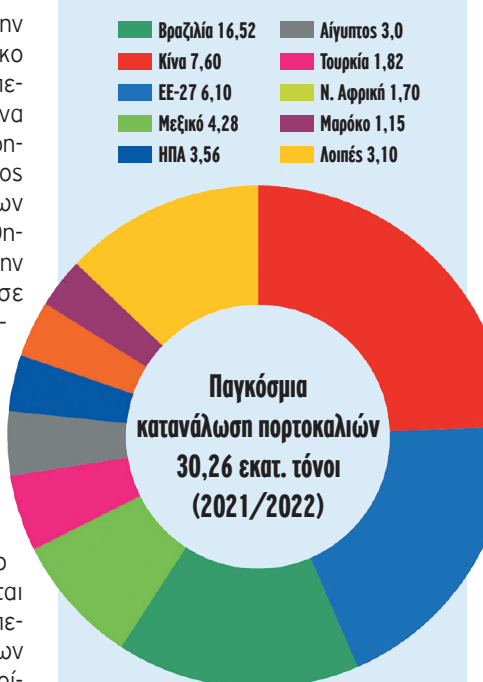
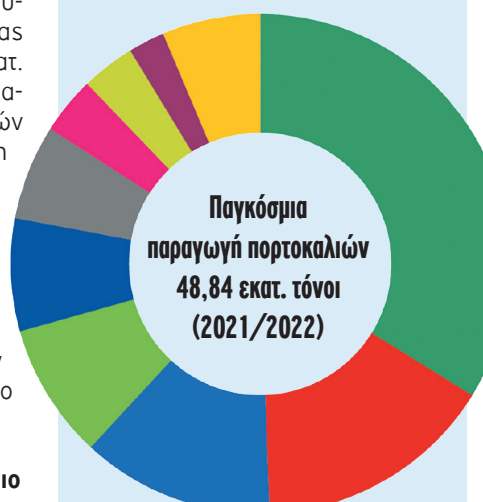
Διευρύνεται το έλλειμμα στο ισοζύγιο πορτοκαλιών της ΕΕ

Η Ισπανία εξακολουθεί να ηγείται στην παραγωγή πορτοκαλιών της ΕΕ, με όγκο της τάξεως των 3,5 εκατ. τόνων την περίοδο 2021/2022, που δεν φαίνεται να παρουσιάζει μεταβολή ως προς την προηγούμενη. Ωστόσο, αν και δεν έχουν, προς το παρόν, αποτιμηθεί οι επιπτώσεις των πρόσφατων δυσμενών καιρικών συνθηκών, σημαντική μείωση προβλέπεται στην Ιταλία, ο όγκος της οποίας εκτιμάται σε 1,5 εκατ. τόνους (-15,4%), ενώ ανάλογη μείωση αναμένεται και στην Ελλάδα, με τον όγκο να περιορίζεται σε 750.000 τόνους. Μειωμένη, εξάλλου, προβλέπεται η παραγωγή στην Πορτογαλία (-9,6%), ενώ πτώση εκτιμάται και στις άλλες παραγωγικές χώρες (βλ. πίνακα 2).

Το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο νωπών πορτοκαλιών της ΕΕ αναμένεται να διευρυνθεί την τρέχουσα εμπορική περίοδο λόγω της σημαντικής απόδοσης των εισαγωγών (+16,6%), ο όγκος των οποίων προβλέπεται να ανέλθει σε 1 εκατ. τόνους την περίοδο 2021/2022, προερχόμενες κυρίως από τη Νότια Αφρική, την Αίγυπτο και το Μαρόκο, που παραδοσιακά αποτελούν τους κυριότερους προμηθευτές (95% την περίοδο 2020/21).

Κάμψη, εξάλλου, προβλέπεται στις εξαγωγές (-2,4%) που αναμένεται να περιο-

Πίνακας 1: Προβλέψεις παγκόσμιας παραγωγής και κατανάλωσης πορτοκαλιών (2021/2022 σε εκατ. τόνους)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων USDA/FAS, Citrus World Markets and Trade, 27/1/2022

ριστούν στους 400.000 τόνους, ενώ μείωση εκτιμάται στον όγκο των προϊόντων που θα οδηγηθούν στη μεταποίηση (-9,7%, βλ. πίνακα 3).

Μείωση αναμένεται στην παραγωγή χυμού πορτοκαλιών στην ΕΕ (-10%) με περιορισμό του όγκου την περίοδο 2021/2022 σε 70.000 τόνους (για βαθμό brix 65), ενώ κάμψη αναμένεται να παρουσιάσουν οι εξαγωγές του προϊόντος (-2,3%). Όπως φαίνεται, μεγαλύτερο μέρος των αναγκών (585.000 τόνους) θα καλυφθεί από εισαγωγές που προβλέπεται να αυξηθούν (+2,4%), προερχόμενες κυρίως από τη Βραζιλία και δευτερευόντως από το Μεξικό, τη Νότια Αφρική και την Αίγυπτο.

Κάμψη σημειώνει η αξία των ελληνικών εξαγωγών

Οι ελληνικές εξαγωγές πορτοκαλιών ανήλθαν το 2020 σε 163,9 εκατ. ευρώ με όγκο 322.550 τόνων, καταγράφοντας σημαντική άνοδο ως προς

την αξία (+45%) και τον όγκο (+22%) και με βελτίωση στη μέση τιμή εξαγωγής (0,51 ευρώ/κιλό). Να σημειωθεί, πάντως, ότι η μέση τιμή εξαγωγής της χώρας εξακολουθεί να υπολείπεται σημαντικά της αντίστοιχης της Ισπανίας (0,79 ευρώ/κιλό το 2020) και πολύ περισσότερο από εκείνη της Ιταλίας που ήταν σχεδόν διπλάσια (1,01 ευρώ/κιλό).

Η απόκλιση αυτή, πέραν των παραγωγικών και διαρθρωτικών αδυναμιών του τομέα, συνδέεται και με τις πολύ φθηνές εξαγωγές της χώρας σε ορισμένες βαλκανικές χώρες (Βουλγαρία, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία), κυμαινόμενες από 0,26 ευρώ/κιλό έως 0,34 ευρώ/κιλό, οι οποίες επί σειρά ετών απορροφούν σημαντικό μέρος των εξαγόμενων προϊόντων (68.000 τόνοι το 2020).

Ωστόσο, το 2021 η αξία εξαγωγών πορτοκαλιών της χώρας σημειώνει κάμψη, όπως προκύπτει από τη σύγκριση των στοιχείων του 11 μηνου του 2021 ως προς το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου

έτους, με αξία εκτιμώμενη σε 129,9 εκατ. ευρώ (-2,9%). Η κάμψη αυτή προήλθε από την πτώση της μέσης τιμής εξαγωγής (-7,8%), μια και ο όγκος των εξαγόμενων προϊόντων σημείωσε άνοδο (+4,9%). Πέντε χώρες (Γερμανία, Ρουμανία, Πολωνία, Σερβία και Ουγγαρία) εξακολουθούν να καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της αξίας (60%) και του όγκου των εξαγόμενων προϊόντων (54%, βλ. πίνακα 4).

Από άποψη καλύτερης τιμής εξαγωγής, το ενδιαφέρον συγκεντρώνουν, αν και με μικρότερες ποσότητες, οι αγορές της Σουηδίας (0,79 ευρώ/κιλό) της Ελβετίας (0,72 ευρώ/κιλό) και της Δανίας (0,64 ευρώ/κιλό), ενώ ζήτημα εξακολουθούν να αποτελούν οι εξαιρετικά χαμηλές τιμές εξαγωγής ελληνικών πορτοκαλιών στις αναφερόμενες βαλκανικές χώρες.

Θετικό το ισοζύγιο στον χυμό πορτοκαλιού

Η έντονη ζήτηση νωπών πορτοκαλιών το 2020 και η άνοδος των εξαγωγών

της χώρας περιορίσαν σημαντικά την ποσότητα των προϊόντων που οδηγήθηκαν στη μεταποίηση για την παραγωγή χυμών πορτοκαλιού από έναν μικρό αριθμό παραγωγικών μονάδων (16 επιχειρήσεις) που παρουσιάζουν αξιόλογη εξαγωγική δραστηριότητα.

Η μείωση στη διαθέσιμη πρώτη ύλη είχε ως συνέπεια την πτώση των εξαγωγών στους χυμούς πορτοκαλιού, ο όγκος των οποίων στο σύνολο των εξαγόμενων προϊόντων περιορίστηκε το 2020 σε 21.000 τόνους (-7,6%), αξίας 17,7 εκατ. ευρώ (-8,5%). Το έλλειμμα στην αγορά καλύφθηκε από εισαγόμενα προϊόντα, συνολικού όγκου 8.530 τόνων και αξίας 13 εκατ. ευρώ που παρουσίασαν σημαντική άνοδο (+29,5% και +18% αντίστοιχα). Ωστόσο, το εμπορικό ισοζύγιο στον τομέα της χυμοποίησης παρέμεινε θετικό και στις δύο πλευρές του (βλ. πίνακα 5).

Στις εξαγωγές κυριαρχούν οι μη συμπυκνωμένοι και οι συμπυκνωμένοι χυμοί πορτοκαλιού που καλύπτουν σχεδόν το

σύνολο του όγκου των εξαγόμενων προϊόντων (94% το 2020).

Ειδικότερα, στα μη συμπυκνωμένα προϊόντα οι εξαγωγές αυξήθηκαν ως προς τον όγκο (+16%) και πολύ λιγότερο ως προς την αξία (+4,2%), απευθυνόμενες σε ένα ευρύ φάσμα χωρών, εκ των οποίων οι πέντε σημαντικότερες (Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία, Κύπρος, Πολωνία) καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του όγκου (56%).

Στα συμπυκνωμένα προϊόντα οι εξαγωγές περιορίστηκαν σημαντικά ως προς τον όγκο (-20%) και την αξία (-12,5%), απευθυνόμενες σε μια μικρότερη ομάδα χωρών (Ρουμανία, Βουλγαρία, Αλγερία, Κίνα, Ην. Βασίλειο), που απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος (90% του όγκου).

Στις εισαγωγές κυριαρχούν οι κατεψυγμένοι χυμοί με όγκο 6.100 τόνων το 2020, αξίας 10 εκατ. ευρώ, μεγέθη ιδιαίτερα αυξημένα ως προς το προηγούμενο έτος (+69% και +35% αντίστοιχα), προερχόμενες κυρίως από πέντε χώρες (Βέλγιο, Ολλανδία, Ιταλία, Νότια Αφρική, Βραζιλία) που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος (83% του όγκου).

Σύμφωνα, όμως, με νεότερες εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, EU trade, 14/1/2022), όπως προκύπτουν από τη σύγκριση των στοιχείων του 11 μηνου του 2021 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, οι εξαγωγές χυμών πορτοκαλιού αναμένεται να περιοριστούν περαιτέρω, εκτιμώμενες σε 17.500 τόνους (-8%), αξίας 15,7 εκατ. ευρώ (+1,6%).

Ωστόσο, οι εισαγωγές θα παρουσιά-

Διεθνές εμπόριο | αγορά

Πίνακας 4: Εξαγωγές πορτοκαλιών Ελλάδας στις 15 πρώτες χώρες προορισμού (11 μνην 2021)

Χώρες προορισμού	Αξία (1.000 ευρώ)	Ποσότητα (τόνοι)	Μέση τιμή (ευρώ/κιλό)	Χώρες προορισμού	Αξία (1.000 ευρώ)	Ποσότητα (τόνοι)	Μέση τιμή (ευρώ/κιλό)
Γερμανία	22.372	39.556	0,57	Β. Μακεδονία	4.683	14.750	0,32
Ρουμανία	20.076	40.020	0,50	Ιταλία	4.229	9.094	0,47
Πολωνία	14.807	25.747	0,58	Σλοβακία	3.258	6.109	0,53
Σερβία	10.272	21.255	0,48	Κροατία	3.024	5.963	0,51
Ουγγαρία	9.914	20.896	0,47	Β. & Ερζεγοβίνη	2.638	9.024	0,29
Τσεχία	6.485	11.613	0,56	Αλβανία	2.598	12.632	0,21
Βουλγαρία	5.676	23.415	0,24	Ολλανδία	2.427	4.133	0,59
Αυστρία	4.744	7.198	0,66	Λοιπές	12.677	23.128	0,55
Σύνολο εξαγωγών 11 μνην 2021					129.880	274.533	0,47

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ, 1/2/2022

Πίνακας 5: Εξωτερικό εμπόριο χυμών πορτοκαλιού Ελλάδας (2019-2020)

	2020		2019		Μεταβολή 2020/2019	
	Αξία (χιλ. ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Αξία (χιλ. ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Αξίας (%)	Όγκου (%)
Εξαγωγές	17.715	20.919	19.358	22.638	-8,5	-7,6
Μη συμπυκνωμένοι	7.930	9.584	7.607	8.262	4,2	16,0
Συμπυκνωμένοι	7.869	10.036	8.991	12.542	-12,5	-20,0
Κατεψυγμένοι	1.916	1.299	2.760	1.834	-30,6	-29,2
Εισαγωγές	13.002	8.528	11.022	6.586	18,0	29,5
Κατεψυγμένοι	10.042	6.097	7.430	3.612	35,2	68,8
Μη συμπυκνωμένοι	1.595	1.276	2.107	2.086	-24,3	-38,8
Συμπυκνωμένοι	1.365	1.155	1.485	888	-8,1	30,1
Ισοζύγιο	4.713	12.391	8.336	16.052		

Πηγή: Eurostat, EU trade, 14/1/2022, Κωδικός Στατιστικής Ονοματολογίας HS: 200911, 200912, 200919

συν εκ νέου σημαντική αύξηση, ανερχόμενες σε 9.450 τόνους (+18%), αξίας 14,2 εκατ. ευρώ (+20%), κυρίως εξαιτίας της έντονης απόδοσης στα κατεψυγμένα προϊόντα, με συνέπεια το εμπορικό ισοζύγιο να καθίσταται οριακά πλεονασματικό ως προς την αξία.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ Εξαγωγές πορτοκαλιών ανήλθαν το 2020 σε 163,9 εκατ. ευρώ με όγκο 322.550 τόνων, καταγράφοντας σημαντική άνοδο ως προς την αξία (+45%) και τον όγκο (+22%)

Συμπερασματικά, οι προοπτικές της τρέχουσας εμπορικής περιόδου στον τομέα των πορτοκαλιών δεν φαίνονται ευνοϊκές. Η πτώση της παραγωγής στα νωπά προϊόντα σε συνδυασμό με τη μείωση των τιμών εξαγωγής και την άνοδο του κόστους παραγωγής λόγω της εκτίναξης των τιμών στην ενέργεια και στα λιπάσματα αναμένεται να περιορίσουν το εισόδημα των παραγωγών, ενώ εντονότερος θα είναι ο ανταγωνισμός στον χυμό πορτοκαλιού από την ταχύτερη άνοδο των εισαγωγών.

Κρίνεται, πάντως, αναγκαία η ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας στα νωπά προϊόντα, προκειμένου να βελτιωθούν οι τιμές εξαγωγής και να διευρυνθεί η πρόσβασή τους σε απαιτητικές ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές, αποτελώντας μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας.

Πίνακας 2: Προβλέψεις παραγωγής πορτοκαλιών στην ΕΕ-27 (σε 1.000 τόνους)

	2021/2022	2020/2021	2019/2020	Μεταβολή (%) 2021/2022-2020/2021
Ισπανία	3.511	3.449	3.332	1,8
Ιταλία	1.500	1.773	1.650	-15,4
Ελλάδα	750	887	915	-15,4
Πορτογαλία	321	355	346	-9,6
Λοιπές	19	24	15	-20,8
Σύνολο	6.101	6.488	6.258	-6,0

Πηγή: USDA/FAS, Citrus World Markets and Trade, 27/1/2022 - EU Citrus Annual, 20/12/2021

Πίνακας 3: Προβλέψεις παραγωγής και κατανάλωσης νωπών πορτοκαλιών στην ΕΕ-27 (σε 1.000 τόνους)

	2021/2022	2020/2021	2019/2020	Μεταβολή (%) 2021/2022-2020/2021
Παραγωγή νωπών	6.101	6.488	6.268	-6,0
Προς μεταποίηση	908	1.006	848	-9,7
Εισαγωγές	1.000	858	960	16,6
Εξαγωγές	400	410	417	-2,4
Κατανάλωση νωπών	5.793	5.930	5.963	-2,3

Πηγή: USDA/FAS, Citrus World Markets and Trade, 27/1/2022